

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 62

гр. ХАСКОВО, 13.02.2023 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ХАСКОВО, III-ТИ СЪСТАВ, в закрито заседание на тринадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: СТРАТИМИР Г. ДИМИТРОВ

Членове: БОРЯНА П. БОНЧЕВА-
ДИМИТРОВА
КРАСИМИР Д. ДИМИТРОВ

като разглежда докладваното от СТРАТИМИР Г. ДИМИТРОВ Въззивно частно наказателно дело № 20235600600023 по описа за 2023 година

Производството е по чл.243 ал.7 от НПК.

Образувано е по жалба от И. Ю. И. и М. Р. И. чрез пълномощника им адв.В. Р. от АК – Кърджали със съдебен адрес – гр.К. против Определение №292/18.11.2022 год. на РС – Харманли, постановено по чнд №550/2022 год. по описа на същия съд, с което е потвърдено Постановление от 4.10.2022 год. на прокурор от ТО – Харманли при РП – Хасково за прекратяване на наказателното производство, водено с ДП 171/2021 год. по описа на РУ – Харманли при ОД МВР – Хасково против М. Ш. М. и Е. М. Ш., двамата от с.Р., община М., област Х. за престъпление по чл.144 ал.3 вр. ал.1 от НК.

По жалбата се поддържа, че определението е незаконосъобразно, необосновано, немотивирано и постановено в нарушение на материалния закон и в противоречие със събраните доказателства. Били налице такива, че привлечените като обвиняеми на ДП лица М. М. и Е. Ш. са отправили заплахи с убийство към И. И. и М. И.. Необоснован бил изводът, че жалбоподателите не възприели сериозно заплахите поради това, че от дълги години имали предишни пререкания с обвиняемите. Необосновано първостепенният съд приел, че макар възприета, заплахата нямало вероятност да бъде осъществена и това било основание за несъставомерност на деянието, както и че била с недостатъчна интензивност, за да възбуди основателен страх. Изложеното по определението противоречало на възприетото от ВКС по ТР №53/89 год. относно обективните и субективни признаци на престъплението по чл.144 ал.3 от НК. Отправя се искане да се отмени обжалваното определение на РС – Харманли и потвърденото с него прекратително постановление на прокурор от РП – Хасково, ТО – Харманли и се върне делото на прокурора със задължителни указания

относно прилагането на закона.

Против жалбата в законния срок не са постъпили възражения от прокурора.

Съдът като се запозна с доказателствата, събрани по ДП №171/2021 г. по описа на РУ МВР Харманли и изложените в атакуваното определение и потвърденото с него Постановление на РП – Хасково, ТО - Харманли доводи, както и наведените по жалбата съображения, намира за установено следното:

Жалбата е подадена в законния 7- дневен срок от легитимирана да обжалва страна – пострадалите от деянието, който е сезирал органите по разследването и против подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е допустима.

По същество е основателна.

ДП №171/2021 г. по описа на РУ Харманли, представляващо прокурорска преписка №54/2021 год. по описа на ТО – Харманли при РП – Хасково е било образувано за престъпление по чл.143 ал.3 вр. ал.1 от НК затова, дали на 1.01.2021 год. в с.Р., община М., област Х. е била отправена закана с убийство към М. Р. И. от същото село и това заканване би могло да възбуди основателен страх за осъществяването му. В хода на разследването с постановления от 23.08.2021 год. са били привлечени като обвиняеми, както следва: М. Ш. М. затова, че на 1.01.2021 год. се закарнал с убийство на М. Р. И. и тази закана би могла да възбуди основателен страх у нея за осъществяването □ – престъпление по чл.144 ал.3 вр. ал.1 от НК и против Е. М. Ш. затова, че на 1.01.2021 год. с две отделни деяния, за които съответно са му повдигнати две отделни обвинения, се закарнал с убийство на М. Р. И. и на И. Ю. И. и тези закани биха могли да възбудят основателен страх у тях за осъществяването ѝ – за две отделни престъпления по чл.144 ал.3 вр. ал.1 от НК.

С предходно Постановление от 20.09.2021 год. наблюдаващият прокурор е прекратил наказателното производство изцяло, но само против обвиняемия М. Ш. М. Това постановление е било отменено в предходно производство по чл.243 от НПК по жалба от М. И. с Определение № 99/11.11.2021 год. на РС – Харманли по чнд №425/2021 год. на този съд и делото върнато на прокурора с указания за продължаване на разследването, което от своя страна след протест на прокурора е било потвърдено от ОС – Хасково с Определение №29/26.01.2022 год. по Вчнд №10/2022 год. на същия съд.

След връщането на делото, прокурорът е разпоредил, и са били извършени действия по разследването, като същевременно с нови постановления от 22.08.2022 год. са били привлечени към обвинения, както следва - М. Ш. М. затова, че на 1.01.2021 год. се закарнал с убийство вече на И. Ю. И., не и на М. Р. И., и тази закана би могла да възбуди основателен страх у него за осъществяването □ – престъпление по чл.144 ал.3 вр. ал.1 от НК и Е. М. Ш. – вече само за едно деяние – същото, и то извършено само спрямо И. Ю. И. – едно престъпление също по чл.144 ал.3 вр. ал.1 от НК. Така практически обвиненията против двамата обвиняеми за престъпления по чл.144 ал.3 вр. ал.1 от НК, извършени спрямо М. Р. И. са били снети.

След допълнителните действия по разследването, наблюдаващият прокурор е

прекратил наказателното производство този път изцяло, против двамата обвиняеми на осн. чл.243 ал.1 т.1 и ал.2 от НПК като е мотивирал липса на осъществен състав на престъпление. Аргументирал се е с това, че отношенията между семействата на пострадалите и на обвиняемите са били влошени отдавна, достигнали са висока степен на неприязън и взаимна непоносимост, преминали през многобройни конфликти. Ето защо в този случай, в контекста на доказаните враждебни междуличностни отношения и установеният повод за това – спор за ползване на земеделски земи, използваният обичайно речников фонд на обвиняемите, вкл. отправяне на закани с убийство, не могъл да възбуди основателен страх за осъществяването ѝ.

По обжалваното определение РС – Харманли пък е изложил съображения, че установената конкретна фактическа обстановка, съобразно която на инцидента присъствали много хора – свидетели, изключвала възможността да се осъществи убийство и заплахата да бъде реализирана. Намерението на обв.М. било не да убива някого от пострадалите, а да изрази възмущението си от техните действия, изразяващи се в допускане на отглежданите от тях животни в чужд имот. Достигнал е до извод, че интензивността на заплахите не била достатъчно висока, за да възбуди у пострадалите основателен страх от осъществяването ѝ. Показателно затова била реакцията на съпрузите И.и, които не потърсили незабавно помощ от полицията или кметския наместник, а се оплакали много по-късно направо в прокуратурата.

И двата обжалвани акта, както постановлението на прокурора, така и определението на първостепенния съд, с което то е потвърдено, настоящата инстанция намира необосновани и постановени в противоречие със закона.

В крайна сметка фактическата обстановка се е установила в необходимата и достатъчна степен, за да даде възможност се изградят съответните изводи от решаващите органи.

Жалбоподателите са съпрузи, а привлечените като обвиняеми лица – баща /М. Ш. М./ и син /Е. М. Ш./. Към 1.01.2021 год. и двете семейства се занимавали с отглеждане на животни в с.Р., община М., област Х. в дворни места с обори и други помощни постройки. Имотите им са разположени едно срещу друго в самия край на селото. В съседен на жалбоподателите имот със същата дейност се е занимавало и семейството на свидетелите А. К. и Н. К.

Отношенията между семействата на жалбоподателите и обвиняемите били влошени от дълги години вследствие на многобройни предходни конфликти по различни поводи, но свързани главно със спорове за земеделски земи, някои с давност от 90-те години на миналия век. В последно време обв.М. М. редовно се оплаквал, че жалбоподателите допускат отглежданите от тях животни в негови земеделски имоти.

На 1.01.2021 год. около 15 ч. двамата жалбоподатели са били в своя имот да нагледат животните си. Техните съседи – свидетелите А. и Н. К. също са били в своя имот, но не на двора, а вътре в обора. Тогава дошъл обв.М. М., също за да се погрижи за овцете, които

отглеждал със семейството си.

Ясно се разграничават два момента, отчетливо разделени във времето и възприети от различен брой свидетели, през които е преминал поредният инцидент между тях от тази дата. При първоначалния са присъствали само двамата жалбоподатели и обв.М. М. Няма никакви данни да са присъствали други лица, свидетелите А. и Н. К. поддържат, че в този момент са били в обора си и не са възприели нищо. Макар и двамата жалбоподатели да са заинтересовани свидетели, показанията им са напълно единодушни, непротиворечиви и взаимно подкрепящи се. Освен това намират опора и в множество косвени доказателства – тези за влошените междусъседски и междуличностни отношения, затова, че обв.М. е конфликтен, „труден“ човек и пр.

По време на тази част от конфликта, обв.М., намирайки се в своя двор и на разстояние от двайсетина метра от пострадалите, е взел брадва, неколkokратно я размахал над главата си и е извикал към тях „Ще ви убия! Ще ви накълцам!“, а тези негови думи били придружени и от множество обиди и псувни.

След това, извикани от него под претекст, че е нападател от жалбоподателите, са дошли негови родственици, между които и обв.Е. Ш., син.

Тъй като се вдигнала врява, на двора вече излезли и съпрузите К., които непосредствено и лично са възприели тази част от случилото се. Техните показания, също както и тези на жалбоподателите установяват, че обв.Е. Ш. тръгнал към двамата съпрузи И.и с дървена летва в ръка, питал направили ли са нещо на баща му, а като достигнал до непосредствена близост от метър – два до тях, вдигнал летвата над главата си, но без да замахва и изкрещял „Ще ви убия и ще лежа в затвора!“

При така установените именно факти, за което събраните доказателства дават достатъчно основание, настоящата инстанция намира изводите и на районния прокурор, и на районния съд необосновани, а приложението на закона и по двата атакувани акта – неправилно. Същите не държат сметка за точния смисъл на нормата на чл.144 ал.3 от НК, за кръга от обективни и субективни признаци на това престъпление, нито за действителната воля на законодателя, поради която се инкриминира такова деяние.

ВС, а по-късно и ВКС са имали възможност да дадат сравнително ясни и последователни указания, същевременно и критерии, по които следва да се преценява съставомерност на едно деяние като престъпление по чл.144 ал.3 от НК. Така по ТР №53/89г. ОСНК на ВС указва, че „за осъществяване на това престъпление от обективна страна се изисква обективизиране чрез думи или действия на закана с убийство спрямо определено лице, която да е била възприета от него и да е могла да възбуди основателен страх за осъществяването □. От субективна страна деецът следва да съзнава съдържанието на заканата и че тя е възприета от заплашения като действителна заплаха. Не е необходимо лицето действително да се е изплашило, а само да съществува основание, че заканата би могла да се осъществи. Тези обстоятелства следва да се преценяват каквито са били по време на извършване на деянието, а не след минаването на определено време. Ето защо за

извършване на престъплението по [чл. 144, ал. 3 НК](#) не се изисква в момента на закана у извършителя да има оформено решение да извърши убийство, нито да е действал с годно средство и при условия, при които резултатът реално може да настъпи. Ако е налице предварително решение за извършване на убийство, следва да се обсъди дали не е извършено друго престъпление - приготовление по [чл. 117 НК](#) или опит за убийство по [чл. 115 НК](#) и следващите от [НК](#).“

В далеч по-късното Решение №37/2019 год. на III н.о. се възприема абсолютно същото: „За осъществяване на закана с убийство от обективна страна, не е необходимо лицето действително да се е уплашило. Достатъчно е обективизиране чрез думи и действие на реална, действителна заплаха за живота на пострадалия. За съставомерността на деянието е достатъчно психическото състояние на дееца само да обуславя вероятност от пораждаване на решение за осъществяването на закана и бъдещо предприемане на действия за изпълнението му. Не е необходимо към момента на деянието - когато отправя закана, деецът да има предварително оформено решение да извърши убийството и да действа в осъществяване на това решение. Не е необходимо и пострадалият действително да се е изплашил, а само да съществува основание, че закана за убийство би могла да се осъществи.“

Както става пределно ясно, целта на приемането на нормата по чл.144 ал.3 от НК и на инкриминирането на закана с убийство не е да предотврати извършването на убийство, или опит за убийство, а да забрани под страх от наказателна отговорност отправянето на закани с такова и използването им по този начин за оказване на неблагоприятно психическо въздействие върху потърпевшия - тормоз. Поради това не е признак от състава на престъплението обстоятелството дали е съществувала реална опасност закана да бъде осъществена, вкл. дали деецът е пристъпил, канел се е да пристъпи, или въобще е могъл да пристъпи към реализиране на закана.

Следващият съставомерен признак на деянието е закана само да е могла да възбуди основателен страх за осъществяването □, не и дали пострадалият действително да се е изплашил. Това е така, защото адресат на закана, който е психически уравновесен, хладнокръвен и изобщо притежава повече кураж, не е длъжен да търпи по тази причина отправяне на заплахи с убийство.

Изложените мотиви, доводи и аргументи и по двата обжалвани акта не държат сметка именно за всичко, казано по-горе.

Както вече се посочи, аргументите на прокурора да приеме несъставомерност на деянията и на двамата привлечени като обвиняеми лица е, че отношенията между двете семейства били толкова отдавна и до такава степен влошени, че размяната на обиди и нападки, вкл. закана с убийство следвало да се счита за нещо обичайно и поради това, отправената такава в конкретния случай не могла да възбуди основателен страх за осъществяването □. Наистина е налице пореден епизод от периодичните и дългогодишни конфликти между страните, който обаче в този случай ескалира. Становището на прокурора не държи сметка за многобройните, реални и ноторни казуси от живота от последните

няколко месеца и години, при които оставянето без внимание на дългогодишни неприязнени личностни отношения, преминали през закани с убийство, в крайна сметка завършват с убийство.

Мотивите на районния съд са в друга насока и с акцент върху други аргументи, но също са несъстоятелни. Така аргументът, че присъствието на много хора /на извършените от обв.Е. Ш. действия/, които са потенциални свидетели, осуетявало възможността деецът да пристъпи към извършване на убийство, очевидно няма отношение към съставомерните признаци на престъплението по чл.144 ал.3 от НК. Същото се отнася и до довода, че интензивността на заплахите не била достатъчно висока, за да предизвика основателен страх у пострадалите.

В същото време нито прокурорът, нито районният съд са изложили своето становище тъкмо по въпросите, съществени за преценка на съставомерността на деянията на двамата обвиняеми – обективират ли техните действия закана с убийство, спрямо кое лице /или лица/, без значение дали е било възможно да се пристъпи към реализирането □, била ли е тя ясно възприета от адресата и могла ли е да предизвика основателен страх от осъществяването ѝ, дори реално да не е предизвикала такъв.

На последно място – в хода на ДП прокурорът, чрез повдигане на нови обвинения, практически сменя тези за закана спрямо М. И. – тя „изчезва“ като пострадало лице. Очевидно приема, че разпоредбата на чл.243 ал.9 от НПК му дава възможност да го стори по този начин, без да държи постановление за частично прекратяване „в случаите на ново привличане на същото лице за същото деяние“. Спорен е въпросът дали заканата спрямо М. И. и заканата спрямо И. И. са едно и също деяние. Така или иначе със сега обжалваното постановление наказателното производство се прекратява изцяло, за двамата обвиняеми и за деянията против двамата пострадали, поради което М. И. има право да обжалва

Предвид изложеното, настоящата инстанция намира, че както обжалваното определение на РС – Харманли, така и потвърденото с него постановление на прокурора за прекратяване на наказателното производство, следва да бъдат отменени и делото върнато на прокурора за изпълнение на настоящите указания.

Мотивиран от изложеното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ Определение №292/18.11.2022 год. на РС – Харманли, постановено по чнд №550/2022 год. по описа на съдия съд и потвърденото с него Постановление от 4.10.2022 год. на прокурор от ТО – Харманли при РП – Хасково за прекратяване на наказателното производство, водено с ДП 171/2021 год. по описа на РУ – Харманли при ОД МВР – Хасково против М. Ш. М. и Е. М. Ш., двамата от с.Р., община М., област Х. за престъпление по чл.144 ал.3 вр. ал.1 от НК и връща делото на прокурора за ново разглеждане.

Определението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____